

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 636

гр. Стара Загора, 14.05.2026 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, ПА ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на четиринадесети май през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мариана М. Мавродиева

Членове: Веселина К. Мишова
Орлин Н. Летов

като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно частно гражданско дело № 20265500500260 по описа за 2026 година

Обжалвано е определение № 226 от 23.01.2026 г., постановено по гр. д. № 2170/2025 г. на Районен съд – Стара Загора, с което е оставена без уважение молбата на ищцата да бъде изменено на основание чл. 248, ал. 1 ГПК решение № 1048 от 21.11.2025 г. в частта за разноските.

Жалбоподателката Р. С. И. счита, че определението е неправилно, постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон. Излага подробни съображения относно приложимостта на Наредба № 1/2004 г. за адвокатските възнаграждения; относно мотивите на съда, че броят на исковете е ирелевантен, както и материалния интерес; относно фактичестката сложност на този тип дела като настоящото, както и относно релевирания от съда отговор на исквата молба по гр.д. № 3598/2025 г. на Районен съд – Стара Загора и цитираната практика на съда. Иска се съдът да постанови определение, с което да измени постановеното решение в частта за разноските, като бъде присъдено възнаграждение за процесуалния ѝ представител в размер на 599,05 евро. При условията на евентуалност иска адвокатското възнаграждение да бъде определено в размер, който не е по-нисък от ориентировачния размер в Наредба № 1/2004 г., а именно 414,98 евро с ДДС.

Въззиваемата страна „К.“ ЕАД взема становище, че частната жалба е неоснователна и излага в отговора си съображения в подкрепа на становището си.

Частната жалба е подадена в срок, от надлежна страна, имаща правен интерес от обжалване, и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и редовна, а разгледана по същество – основателни. Съображенията са следните:

Производството пред първоинстанционният съд е било образувано по искова молба от Р. С. И. от гр. С.З., с която против „К.“ ЕАД са били

предявени два иска – за връщане на недължимо платени суми по два договора за потребителски кредити. Исковете са предявени кумулативно С исковата молба са направени доказателствени искания – ответникът да представи двата договора и приложенията, както и счетоводни документи за извършените плащания. Предявено е искане към трето неучастващо лице в делото, както и искане за назначаване на съдебно-счетоводна експертиза с поставени задачи.

С отговора на исковата молба ответникът „К.“ ЕАД е оспорил предявените искове. Изложени са съображения. Като доказателства са представени копия от процесните договори.

Ищцата е била представлявана от адв. М. В. М. от ЕАдвД „М.“ по пълномощно и договор за правна защита и съдействие от 03.02.2025 г., от който е видно, че адвокатът е оказал безплатна адвокатска помощ.

Образуваното дело е било насрочено първоначално за 16.09.2025 г., но делото е било отсрочено за 19.09.2025 г. В с.з., проведено на тази дата, процесуалният представител на ищцата се е явил. С молба, представена в с.з., адв. М. е изменил размера на предявените искове като ги е увеличил. Делото е било отложено за 17.10.2025 г., като съдът се е произнесъл по направените от адв. М. доказателствени искания, в т.ч. и за назначаване на съдебно-счетоводна експертиза. В с.з. от 17.10.2025 г. процесуалният представител на ищцата отново е изменил предявените искове чрез увеличаването им, като първият иск – по договора за потребителски кредит от 27.07.2022 г., е изменен от 500 лв. на 1751,01 лв., а вторият иск – по договора от 03.10.2023 г., от 500 лв. на 2012,74 лв. Проведено е още едно с.з. – на 21.10.2025 г., когато е изслушано заключението на съдебно-счетоводната експертиза. На това с.з. ищцата не се е явила и не е била представлявана.

С решение № 1048 от 21.11.2025 г. съдът е уважил двата иска изцяло. Освен това е осъдил ответника да заплати на адв. ЕАдвД „М.“ адвокатско възнаграждение общо в размер на 480 лв. с ДДС.

С молба от 02.12.2025 г. ответникът е поискал съдът да измени решението си в частта, касаеща определеното адвокатско възнаграждение.

Първоинстанционният съд е отхвърлил молбата, като е посочил, че е съобразил „актуалната“ съдебна практика на Окръжен съд – Стара Загора. Приел е, че е налице задължение на националния съд да откаже да приложи Наредба № 1/2004 г. поради противоречието ѝ с чл.101, §1ДФЕС. Приел е, че при определяне на възнаграждение по реда на чл.38, ал.1 ЗАдв за оказана безплатна правна защита и съдействие не следва да се прилага Наредбата и поради това явно неоснователен бил доводът на стр. 2 от молбата по чл. 248 ГПК, че съдът следвало да определи възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в Наредбата. Посочена в молбата по чл. 248 ГПК практика на ВКС била постановена преди обявяването на нищожността на Наредбата и същата очевидно вече не била актуална. Първоинстанционният съд не е споделил двата довода на ищцата - за стриктно пресмятане по минимумите в Наредбата, което водело до нейното реално прилагане, и относно предходно постановено определение на същия състав, защото всички изложени

съображения за механично събиране на броя предявени иски и тяхната цена пряко противоречат на гореизложеното – в нито едно от цитираните определения на Старозагорски окръжен съд не е възприеман подобен подход с математическо изчисление сходно на това предложено в молбата по чл. 248 ГПК, а точно обратното - подходът е бил на преценка на предмета на спора, касаещ защитата на ищеца потребител и фактически извършената от адвоката работа. По отношение на определение от 28.03.2025 г. на същия съдебен състав, на което ищцата се е позовала, то било постановено преди около година и не може вече да се приложи, защото към днешна дата била налице актуална практика на Старозагорски окръжен съд, променяща приетите в него положения.

Първоинстанционният съд е приел, че друг довод в молбата по чл. 248 ГПК не се съдържа, но по извършена повторна преценка за сложността на делото е добавил, че по всички факти (без плащането) не е имало спор по делото и те са обявени за безспорни с доклада. Посочил е, че тъй като процесуалният представител на ищцата не е останал доволен от обявеното за безспорно с доклада по делото за заплатени от нея суми, е направил увеличение на исковите и е поискал назначаване на съдебно счетоводна експертиза с единствена задача – какви суми е заплатила тя по двата кредита. Посочил е, че двата договора за кредит са еднакви и дали договорът за кредит е един, два или повече, исковата молба е с еднакво съдържание, цитираната в нея съдебна практика - също. Известното усложняване на делото се е случило единствено поради процесуалното поведение на самата ищца, която най-добре би следвало да знае какви суми била заплатила по двата договора, поради което първоинстанционният съд не го е взел предвид при определяне на сложността на делото. Евентуално обяснение, че ищцата имала много кредити всъщност водело до пряко приложение на приетото в определение № 1614/22.12.2025 г. на Старозагорски окръжен съд по в.ч.гр.д. № 831/2025 г., в което ясно се сочело, че се отчита служебно известното обстоятелство, че адв. М. е осъществил до момента и осъществява правна защита на потребители ищци срещу кредитори по потребителски кредити, отнасящи се до еднотипни правни спорове. Предвид това е приел, че осъществяването на защита на ищцата не изискват индивидуална подготовка за конкретното дело, която да представлява основание за определяне на възнаграждение в по-висок размер. Не следвало да се подминава и това, че самият съд прави служебна проверка на действителността на договора за потребителски кредит независимо от наведените доводи от страните. Старозагорският окръжен съд в своята и малко по-стара практика отново се ориентирал към определяне на адвокатско възнаграждение в размер на 480 лв. по сходни случаи.

Въззивният съд счита, че при наличие на отговорност на насрещната страна за разноски съгласно правилата на чл. 78 ГПК, както е в случая, за да се присъди адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2 ЗАДв е достатъчно по делото да се установи наличието на изявления за оказване на безплатна правна помощ на някое от основанията по т. 1-3 на чл. 38, ал. 1 ЗАДв. Предвид

решение на СЕС от 25.01.2024 г., постановено по дело С-438/22 г., при определяне размера на подлежащите на възстановяване разноски за адвокатско възнаграждение на страната, в чиято полза е разрешен спорът, и при приложение на разпоредбата на чл. 38 ЗАдв, съдът не е обвързан от посочените в Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. Съгласно съществуващата съдебна практика на ВКС, приетата от Висшия адвокатски съвет наредба, към която чл. 38 ЗАдв препраща, не намира приложение в никоя част, тъй като противоречи на правото на ЕС. Задължителни остават разясненията в т. 3 от Тълкувателно решение № 6/2012 от 06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС за процесуалните правомощия на съда и критерия за упражняването им, израз на основното начало в гражданския процес за социална справедливост и достъп до правосъдие. Съчетано се прилагат принципът за достъпност до адвокатска защита като гаранция за достъп до правосъдие, възмездният характер на тази защита със зачитане на разумно и пропорционално възнаграждение и правилата за възлагане отговорността за разноски съобразно изхода на делото в гражданския процес. Отчита се разумната връзка на пропорционалност между използваните средства и целите, които трябва да бъдат постигнати - за справедливо възмездяване на положения от адвоката труд, при съобразяване на фактичката и правна сложност на делото и действително извършената работа, без за съда да са обвързващи диктуваните минималните размери по приетата от Висшия адвокатски съвет Наредба № 1/2004 г., както и от приетото от други съдебни състави по други дела – преценката винаги е конкретна и се отнася до конкретното дело, конкретната фактическа и правна сложност, конкретно положения от адвоката труд и пр.

В случая настоящият съдебен състав намира, че възнаграждението на адвоката трябва да се определи съобразно това, че исковете са уважени изцяло, при съобразяване на фактичката и правна сложност на делото, както и съобразно действително извършената работа. Фактичката и правна сложност на процесното първоинстанционно производство не е висока, но не обуславя размера на присъденото адвокатско възнаграждение. Процесуалният представител на ищеца – адвокат М., е изготвил подробна искова молба, в която предявени два кумулативно съединени иска, касаещи два различни договора за потребителски кредит. Настоящият съдебен състав намира, че само по себе си предявяването за съвместно разглеждане на два кумулативно съединени иска допринася за повишаване цялостната правна сложност на делото, което обстоятелство следва да бъде съобразено при определяне на адвокатското възнаграждение. Във връзка с преценката на фактичката и правна сложност на делото следва да се има предвид и вида на претенцията – предявени са два иска по чл.55, ал.1, предл. първо ЗЗД, които винаги предполагат установяването е твърдяното обстоятелство, поради което ищецът счита, че ответникът дължи връщане на платеното. В случая, под формата на твърдения са предявени основания за нищожност на двата договора. Установяването на тези твърдения изисква изследване на

действителността на договорите. Тук не става въпрос само за плащане, а за твърдения за недействителност. Обемът на доказателствения материал не е малък, в т.ч. е назначена и експертиза за установяване на размера на недължимо платените от ищцата суми.

Процесуалният представител на ищцата е изготвил искова молба, която е значителна по обем и подробно мотивирана и обоснована. Освен това се е явил в съдебните заседания. Доказателствените искания са били от съществено значение за разрешаването на спора, както и от значение за определяне на обема на правата на ищцата (незнанието на платените суми по процесните два договора не може да се вмени нито във вина на ищцата, нито във вина на нейния процесуален представител, респ. да рефлектира върху размера на дължимото възнаграждение). Въобще осъществената защита е изчерпателна, напълно относима към изложените от твърдения и възражения и адекватна съобразно заключението на вещото лице – искането за изменение на иска е резонно и своевременно направено, което предполага, че адвокатът е следил хода на делото.

На следващо място трябва да се отбележи, че въпреки, че материалният интерес по спора не е висок, то това не винаги е определящо за сложността на делото. Още повече, че спорът е бил разгледан в няколко открити съдебно заседание, в което процесуалния представител на ищцата се е явявал.

С оглед на горното, присъденото от районния съд адвокатско възнаграждение в полза на адв. М. не се явява разумно и пропорционално, съобразено с вида, количеството и качеството на адвокатската работа, като, за да достигне до този извод, настоящият съдебен състав съобрази и това, че адвокатският труд е високо квалифициран и възнаграждението за него трябва да бъде справедливо и достойно. В случая е налице основание за изменение на първоинстанционното решение в частта му за разноските, като на процесуалния представител на ищцата се присъдят още 245 евро. С оглед характера на производството в случая не са налице основания за присъждане на разноски.

Воден от горните мотиви, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 226 от 23.01.2026 г., постановено по гр. д. № 2170/2025 г. на Районен съд – Стара Загора, като **ПОСТАНОВЯВА:**

ИЗМЕНЯ решение № 1048 от 21.11.2025 г., постановено по гр. д. № 2170/2025 г. на Районен съд – Стара Загора в частта относно разноските, като **ОСЪЖДА** „К.“ ЕАД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., ***, да заплати на основание чл. 38, ал. 1 ЗАдв на Еднолично адвокатско дружество „М.“, ЕИК: *** и адрес: гр. С.З., ***, чрез управителя М. М., още 245 евро за адвокатско възнаграждение с ДДС за процесуално

представителство на ищцата по делото.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване - чл. 274, ал. 4 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____